

DE NOORD-BRABANDER.

Staat- en Letterkundig Dagblad.

ABONNEMENTS - PRIJS

Voor de Stad, f. 12.
Franco per post, „ 14.

(Verschijnende

driemaal in de week: Dinsdag, Donderdag en Zaterdag.)

DICKE VERUM QUID VETAT?

ADVERTENTIEN

15 cents de regel behalve 35 cents zegel.

Wij hebben met eenige woorden melding gemaakt van het verschrikkelijk lot van eenige religieusen van den H. Basilius in Polen. De *Univers* had daaromtrent uitvoerige bijzonderheden medegedeeld; het schijnt echter dat dit dagblad dezelve niet geheel aan de echte bron geput had, en dat zijn verhaal, ofschoon op waarheid gegrond, vele onnaauwkeurigheden behelsde. Een aanzienlijk Pool heeft de daadzaken onder haar waar licht gesteld in eenen brief, welken de *Univers* met graagte heeft opgenomen. Nu de bijzonderheden aan geen twijfel meer onderhevig zijn, kunnen wij ons niet onthouden, dezelve aan onze lezers mede te deelen. Zij grenzen aan het wonderdadige, aan het ongelooflijke. Men behoeft thans niet meer tot de eerste eeuwen des christendoms op te klimmen, om te vernemen wat door de magten der hel in het werk wordt gesteld, om onze H. Godsdienst te vernietigen. Met verbazing ziet men in onzen tijd tooneelen vernield, welke de wreedheid der Nero's en Diocletianen, wanneer men de tijdvakken inaanmerking neemt, nog in de geschiedw stellen. Heerlijke strijd, heerlijke overwinning, waarin gewis alle vrienden onzer H. Godsdienst met ons juichen zullen. Doch gaan wij over tot den bedoelden brief, de daarin vervatte daadzaken zijn wel spreker, dan alle bedenkelijke woorden.

Mijnheer de Redacteur.

Op dezezer dagen eenige bijzonderheden medegedeeld over de vervolgingen, welke in russisch-Polen gepleegd worden, en een gedeelte der parische drukpers heeft zich met uwe edele deening vereenigd, door dit verhaal over te nemen. Ongelukkigwijze echter is het tafereel, dat u daar van opgehangen hebt, niet in alles nauwkeurig, en vooral niet volledig. De heldhaftige zusters van de orde des H. Basilius, die op een zoo wonderbare wijze den marteldood getrouwe en ondergaan hebben, zijn de eenige niet, die tot den dood toe wederstand hebben geboden, erden van andere Gods gewijde vrouwen, een po... verbeelden zijn even... het is een... hundert... sedert zeven achtersen... tegen een... het... wieg te smoren. Opdat ons vian... hunne eigen wreedheid

beschamend, zelfs niet zouden kunnen haploven, de... doen trekken, door over eenige onnatuurlijke bijzonderheden uit te weiden, zend ik u een getrouw, nittreksel van hetgeen ik zelf uit den mond der abdis van het klooster te Minsk vernemen heb. Deze religieuse, die zich, zoo als zij gemeld hebt, thans te Parijs bevindt, draagt de sporen der langdurige folteringen, welke zij ondergaan heeft. Zij is gekomen met brieven van aanbeveling, door onderscheidene aanzienlijke personen uit Posen afgegeven, onder anderep door den aartsbischof, die haar drie dagen lang gezien en onderzocht heeft, en het proces-verhaal van dit verhoor aan den H. Vader heeft opgezonden. Zij heet Julia Miocryslawska, haar kloosternaam is Maerona. Ziehier wat zij verhaalt:

In het klooster te Minsk, in Litthouwen, waren 34 religieusen. Zij hielden een kostschool voor meisjes, en uit hare spaarpenningen voedden zij nog veertig weezen op en voorzagen in het bestaan van een zeker getal weduwen die tot armoede vervallen waren. De bisschop Siemaszko zijnen afval volverd had, drong hij bij haar aan, dat zij zijn voorbeeld zouden volgen. De vruchteloosheid zijner pogingen en listen kende, verwittigde hij haar op het onverwacht, dat indien zij na drie maanden niet toegegeven hadden, zij harde beproevingen zouden te wachten hebben. Doch, slechts drie dagen na deze kennisgeving, het de afvallige, des morgens ten vijf ure, op het oogenblik des gebeds, door ambtenaren en gewapende mannen vergezeld, het klooster omsingelen, de deuren inloopen en de zusters opligten, zonder te willen toestemmen, dat zij iets, zelfs niet hare kerkboeken, zouden medenemen. Zij kregen slechts verlof, om nog een oogenblik naar hare kerk te gaan en het kruisbeeld mede te nemen. Daar, aan den voet dier altaren, welke zij verlaten moesten, stierf een zeer godvreezende en bejaarde zuster van schrik en smart.

Naauwelijks buiten de stad gekomen, werden zij twee aan twee vastgeketend en de soldaten voordeden ze met verhaasten togt, naar Witebsk weg. Men vreesde eenen opstand. Een gedeelte der bevolking, op het gerucht dezer wegvoering ontwaakt, snelde toe en volgde die heilige maagden onder eenen vloed van tranen. Het geschrei der veertig weezen trof aller harten. De politie sloeg en verjoeg die catholiken, wier smart haar tot last was; zij moesten zelfs den troost niet smaken, van onder de gevangenen eenige aalmoezen aittedeelen.

Te Witebsk werden zij met tien andere orthodoxe religieusen dier stad opgesloten in het klooster der sensibele religieusen, welke haar met den hardsten arbeid en de vernederendste dienstverrigtingen belasten. Om zich een denkbeeld te vormen van al hetgeen zij te lijden hadden van hare bewaaksters, dient men te weten, dat de russische religieusen genood worden onder de weduwen van officieren en soldaten; zij hebben de zeden en de

onbeschaafdheid van dien stand, gevoegd bij een... telaresen werd daardoor nog harder, wijl zij meestendeels behoorden tot de kwaaiteijde en rijke geslachten, bijgevolg eens beschaafde opvoeding genoten hadden, welke nog door de dengden en oefeningen van haar heilig beroep verhoogd werd.

Twee jaren bleven zij te Witebsk, onder die, alken dag, en vier vernieuwde folteringen; daarna werd voorde men ze naar Polotsk, alwaar tien nieuwe slagtoffers haar getal nog kwachten vermeerderden. Daar werd het lijden nog verduddeld. Eenige gaf men haar gezochten haring te eten; maar velen moeb zag, dat velen onder haar veldra van dorst zouden sterven, en vreesende dat zij daardoor te spoedig uit dit ellendig leven zouden verlost worden, veranderde men de pijniging. Van den dorst ging men over tot den honger. Zij kregen in den aanvang dagelijks, doch spoedig daarna slechts een denziederen dag, een half pond zwart brood. Velen waren dikwijls gedwongen gras te eten. Daaromboven omving elke zuster, tweemaal in de week, op woensdags en des zaturdags, vijftig zweepslagen. Eene der zusters, reeds door zooveel lijden uitgeput, bezweek bij den dertigsten slag. Om het opgelegde getal vol te maken, sloeg de russische soldaat vanden russische gawoonte, nog twintig slagen op taalijk. Twee andere zusters stierven eenige uren na de geeseling.

Gij hebt gezegd, dat de religieusen gebezigt waren geworden als opperlieden aan het hof van het aartsbischooppelijk paleis. Dit is waar. Vijf kwamen in een diepe groef ont, onder een inzakkings van grond; vijf vielen met een gedebte in aurs en werden gedood; gelijktijdig met vier anderen, die door de pijn verpletterd werden.

Onder de hevigste vervolgers bekleedde de afvallige bisschop altijd de eerste plaats; maar hij vond eenen waardigen mededinger in den persoon van den priester Michelewicz, voormalig aartsbischof en directeur van het klooster te Minsk. Nog een catholiek bij het uitbreken der vervolging, doch later door den bisschop overtuigd, deed hij door middel van barbaarschheid, de stem van zijn geweten te willen smoren, die hem, ongetwijfeld zonder ophouden achtervolgde. Die ongelukkige is reeds voor zijnen regter verscheenen. Aan dronkenschap overgegeven, is hij, beschonken zijnde, in een onoplas waters gevallen en verdronken. De bisschop heeft echter wel gezorgd, dat de dood van Michelewicz geene verzachting aan het lot zijner slagtofg toebragt. Men heeft hem dikwijls gezien, met zijn handen die heilige maagden slaande, wier vastigheid hem tot een steun van razerij vermen, en bij die gelegenheid al wat de russische taal scheldwoorden oplevert, tegen haar uitbrakende. Op zekeren dag heshoot hij naar, koste wat het kost, in een zijner beraden te doen gaan, te slaan wonden overde, met bloed besmeurd, door den steek van een politie... door den steek van een politie...

de bisschop, aanhijst, voortgestuwd. Op dat oogen-
blik beveelt de overste aan eene der zusters, om
een houten blok, dat zij op het voorplein ontwaart,
voor de deur der kerk neer te leggen; zij geeft
het teeken en knielde; en eene bijl uit
de hand van een waken rikkens, bied zij
die den afvalligen bisschop aan, zeggende: «Gij
zijt onze herden geweest, wees thans onze beul.
Sla onze hoofden af en werp ze met onze lijken in
uwen tempel; want levend zult gij ons daarin nim-
mer zien.» De apostaat neemt, bleek en bijna mag-
telous, de bijl uit de hand der abdis, en stort in
de armen zijner popen neder, die hem wegvoeren.
De zusters staan op en heffen het *Te Deum* aan,
zopals zij gewoonlijk deden na elke beproeving: in
optogt keerden zij naar hare verblijfplaats, of liever
naar haren kerker terug.

Ik ga een aantal gebeurtenissen met stilwijgen
voorbij; er zijn onder dezelve, welke de pen
weigert te beschrijven. Tot een einde willende
komen, vereenigt Siemaszko eene bende soldaten,
welke hij dronken maakt, en nog door zijne be-
loften en tegenwoordigheid aanhijst, en leert de
religiösen aan de onbeschoftheid dier ellendelingen
over. Een vresselijk tooneel volgde hierop. De
heilige heldinnen worstelen met eene bovenmen-
schelijke kracht, maar moeten hare zegepraal duur
betalen. De soldaten van Siemaszko rukken aan
acht onder haar de oogen uit; anderen hebben
de wangen, de lippen, de ooren, het gansch aan-
gezicht gescheurd en verslonden; twee stierven onder
den voet vertrapt en met schoppen afgemaakt.

In den tijd van zeven-en-twintig maanden was
het getal zusters, zoo van Minsk als van Witebsk
en Polotsk tot drie-en-twintig gebuigt. Toen ver-
voerde men ze naar Miedzjoly, een ander klooster
der schismatieken, in het midden van een meer
gelegen. Deze plaatsgesteldheid gaf aanleiding tot
eene nieuwe foltering, bij de vorigen gevoegd. Daar
werd elke religieuse, op hare heurt, in het water
zij boven water kwamen, vroegen de beulen, of
zij zich wilden bekeeren; dat is te zeggen, haar
geloof verzaken; en daar zij van die moedige hel-
dinnen des geloofs nooit anders dan een onvrik-
baar neen verkregen, dompelden zij haar op nieuw
in het water, tot dat zij geheel gevoelloos gewor-
den waren. Drie der zusters kwamen in deze
foltering om.

Het verblijf der martelaressen in het klooster
van Miedzjoly, alwaar zij, behalven de onderdompe-
lingen, al de pijnen moesten ondergaan, welke
zij reeds te Witebsk geleden hadden, duurde zes-
en-twintig maanden, en toen werd er gesproken
om haar naar Tobolsk, hoofdstad van Siberie te
zenden. Reeds was eene verzending van honderd
en twintig dier heilige gevangenen uit Smolensko
vertrokken, en meer dan de helft zijn gestorven,
alvorens de plaats harer ballingschap te bereiken,
alwaar de overgeblevenen ook niet lang leven zullen.

De zusters van den H. Basilius, waren over
gansch russisch Polen 240 in getal. Allen zijn
gefolterd geweest, geene enkele heeft haar geloof
verzaakt. Van onze twintig gevangenen te Miedzjoly,
is het aan vier, die minder verminkt en uitgeput wa-
ren dan hare lotgenooten, gelukt te ontsnappen, ge-
brant makende van den slaap en de dronkenschap,
gevolgen der viering van het feest der overste. De
abdis is lange Russien in Frankrijk gekomen, de
andere drie zusters, mevrouwen Wawnecka, Ko-
nowska, Romanowka, hebben Oostenrijks grond-
gebied bereikt. Zij hebben het voornemen opgevat
om naar Rome te gaan en hare klagen neder te
leggen voor de voeten van den Paus, haren vader
in de hemel.

Hare marteling duurde, was elk teeken
van de zijde der omstanders eene
aanzienlijke dame, die, als
verkleed, zichzelf verdoord had,

die wreedheden hij te wonen, om er een maat ge-
tuigenis van af te leggen, werd erkend, aange-
grepen en weggevoerd. Het is niet mogelijk geweest
te weten, wat er van haar geworden is. Een
jaar landeigenaar van Polotsk, woode bisschop
den eed, de geestelike religieus bij. Hij een
het ongeluk gehad zich te laten verraden door
den uitroep: «Geduld God, wanneer zult gij God
medelijden met ons hebben!» Op deze woorden
gevat, werd hij onmiddellijk, zonder ander vonnis,
naar Siberie vervoerd. De ouders en naastestaanden
dezer heilige maagden hebben het gewaagd, 's Keizers
bescherming in te roepen. De Keizer heeft hunne ver-
zoekschriften aan den afvalligen bisschop doen
ter hand stellen, die daarin eene oorzaak vond om
de folteringen en beledigingen nog te verdubbelen.
Die vorst dus, die den apostaat Siemaszko onbe-
paalde volmacht gegeven heeft over de geesteliken
en de geloovigen, en thans tegen welken prijs ook,
het geloof en de Kerk, waarvan hij opperpriester
is, wil opleggen, die vorst, zeg ik, is wel degelijk
verantwoordelijk voor God en de menschen voor
deze wreedheden, al is het dat hij ze niet, elk
afzonderlijk, beveelt. Hij behoeft zijne zorgen ook
zoo ver niet uitstrekken; maar kan met alle ver-
trouwen, zich verlaten op den vindingrijken ijver
der magtuitvoerders, jegens wien hij gezag en
goud verkwist.

Wat betreft de broeders derzelfde orde van den
H. Basilius en de wereldlijke priesters: 346 zijn
in eens naar Siberie vervoerd. Men zegt, en dit is
allezins geloofbaar, dat naauwelijks de helft Tobolsk
bereikt heeft. Anderen, ten getale van ongeveer
honderd, die handen en voeten bevrozen hadden,
terwijl zij des winters als houthakkers in de bos-
schen werkten, zijn ook naar het diepste van Rus-
land verbaanen geworden. Vele zijn door eene
langzamen of geweldigen dood omgekomen. Alzo
zijn drie ahten, of oversten van kloosters, met
namen Biarynski, Zybinski en Zylencz onder eene
dat men over hen uitstortte; een vierde, genaamd
Zanecki is met kluppels doodgeslagen. Deze vier
moorden hebben te Polotsk plaats gehad.

Het volk, van zijne wettige heidens beroofd, aan
huurlingen overgeleverd, aan liet, aan het enop-
houdelijk lokaas van voordeel blootgesteld, geslagen,
in den kerker geworpen, volhardt niettemin sedert
zeven jaren in zijn geloof. Men geestel beurtelings
den man en de vrouw, opdat een van beiden, door
medelijden weggesleept, den anderen overrede toe
te geven. Men heeft zwangere vrouwen gezien,
die onder de slagen bezweken. Om den afval der
vaders te verkrijgen, geeselde men de kinderen.
Het is mij bekend, zegt de abdis van het klooster
te Minsk, dat zeventien dier onschuldige wichten
in die foltering gestorven zijn. Door zoo vele ge-
strengheden gedwongen, bezwijkt dan het volk,
dat het russisch gouvernement voerstaat als vrij-
willig tot de godsdienst van den staat overgegaan
te zijn, onder zijne beulen, die het in de schisma-
tieke kerk werpen, en het blijft er in, zoo lang
het er door de politie en de militaire magt toe
gedwongen wordt. Reeds begint datzelfde volk,
eertijds zoo zachtmoedig en zoo onderworpen, wreeds
wraakoefeningen te plegen op de keizerlijke popen.

De latijnsch-catholijke adel, welke deze gewesten
bewoont, bevindt zich in eene vresselijken toe-
stand. Het gouvernement eischt van hem, dat hij
deszelfs bevelen aan het vergaderde volk voorleze
en het overhale om de godsdienst des Keizers te
omhelzen. Die weigert, even als de heer Mirski
gedaan heeft, wordt verbannen; die gehoorzaamt,
al is het slechts uitwendig, staat bloot aan de ver-
bitterde wraak des volks, zoo als zekerer heer
Moreiko gehoord is.

Zoo veel woeds en zoo veel rampen doen, zien
wat Polen nog vermag. De catholijken, griekache
of latijnsche, die aan zulk eene vervolging weder-

stand bieden, bedragen in Ryland alleen, nog
millioenen. Er zijn nog millioenen van catholijke
Polen in Oostenrijk en Pruisen. Overigens, geheel
de bevolking van het oude Polen, is, om menige
oorzaken, van hooge verbiten, en het is waar,
dat men wel van een ziele zal, die nimmer
op de is verlost; het is slechts ontspanend en
erlaken.

Wij verzoeken alle dagbladen, welke hunne
kleur moge zijn, deze dadzaken aan het licht te
brengen, want het ongelukkig Polen heeft geene
andere wapens meer, dan de edelmoedige veront-
waardiging der volkeren en Rusland hoont de be-
schaving en de menschheid.

Est Pool.

Was het te veel, toen wij, bij het lezen
van zulke gruwelen, aan de Nero's en Dio-
cletianen dachten?

Omtrent de onlusten, welke, volgens het zeggen
van een aantal dagbladen, de Kerkelijke Staten
bedreigen, vinden wij het volgende in het dagblad
l'Univers:

« Sedert eenige dagen geven onderscheidene dag-
bladen te kennen, dat een opstand op het punt is,
om in de Kerkelijke Staten uit te breken. Onze
correspondenten liggen daaromtrent nog geen de
minste ongerustheid aan den dag, welke de blijk-
bare vreugd dier dagbladen kan rechtvaardigen en
daarom hechten wij niet veel waarde aan die tij-
dingen. Men heeft ze verspreid, zoo dikwijls Rome
te doen had met een gouvernement, dat bekend
staat, voor geen middel terug te deuzen, en zoo
dikwijls dezelfde omstandigheden zich voordoen,
zal men dezelfde geruchten verspreiden. Wij zou-
den er geen acht op slaan, indien wij het niet dien-
stig achtten, eens voor altijd de redenen onzer
onbezorgdheid bloot te leggen.

Niemand is het onbekend, dat de Romeinsche
Staten vele ontevredenheden voeden en indien wij
zouden wij niet aarzelen derzelve billijkheid te
erkennen; want het geldt hier den tijdelijken Vorst
en niet den Paus. Maar wij hebben de innige over-
tuiging, dat onder de beste regeringen van onzen
tijd, er geene is, welke men geene ernstigere en
veel meer gegronde verwijten doen kan. De voor-
name misdaad van den Vorst van Rome is, dat hij
de Paus is: en al ware het, dat enige staatkun-
dige hervormingen wezenlijk nut zouden aanbrengen,
zouden zij, die dezelve op een zoo hoogen toon
afvorderen, voorzeker minder ongeduld aan den
dag leggen, indien de Vorst, welke God over hen
gesteld heeft, slechts een leek ware. Wat er van
zij, het verledene is daar, om ons te bewijzen
dat de groote meerderheid der bevolking te vreden
is over den tegenwoordigen gang van zaken. Hoe
anders de groote gemakzucht te verklaren,
waarmede de rust hersteld is door eenige vreemde
bataillons, zoo dikwijls zij gestoord is geworden.

Maar wat de carbonari, aan hunzelven over-
gelaten, niet zouden kunnen ten uitvoer brengen,
zou ophouden onmogelijk te zijn, indien zij door
eene vreemde magt ondersteund werden. Dit weten
zij zoo wel, zij gewelen zoo goed dan weinigen
invloed, dien zij op het wezenlijke volk hebben,
dat volk, dat werkt en des noodt strijdt, dat zij
ondanks de militaire overmagt van het romijnach
gouvernement, zij nimmer eenen opstand gesmeed
hebben, ten zij daar toe aangenoodigd, door de
belofte van vreemde hulp.

De *Univers* trekt verder aan, dat op dit oogen-
blik geene enkele mogendheid geind is of er belang
bij heeft, om in de Kerkelijke Staten onstand aan
te maken, en dat de zamenstanders dus niets
andere te wachten zouden hebben, dan eene on-
middelijke suiking hunner pogingen.

De tijdingen uit China, welke tot den 12 juij loopen, zijn niet van belang ontbloot, vooral wat betreft de aangelegenheden van den handel. De gouverneur van Hong-Kong wordt hevig aangevallen door de dagbladen der kolonie, ten gevolge van een bevel, hetwelk eene belasting legt op de huizen en gronden ten behoeve der koloniale politie. De engelsche residenten willen het belangrijk voorschrift handhaven (der engelsche constitutie, welke wil dat niemand tot eene belasting kan gedwongen worden, dan wanneer hij daarin zelf of door zijnen wettigen vertegenwoordiger, toegestemd heeft. De kolonisten ontkennen dus aan den gouverneur, sir J. Davis, het recht om eenige belasting op te leggen, en vragen eenen raad, door middel van verkiezingen daargesteld. Waarschijnlijk zal aan deze vraag voldaan worden.

Het stroomgeloop, dat van Liverpool tot Liverpool te Liverpool binnengelopen, heeft tijdingen uit Amerika medegebragt tot den 15 september. Steeds blijft dezelfde onzekerheid heerschen, omtrent de wending van den twist tuschen de Vereenigde Staten en Mexico. De generaal Taylor behield nog altijd, met de troepen der Vereenigde Staten, zijne verdedigende stelling te Corpus-Christi. De mexicaansche generaal Arista was te Matamoros, aan het hoofd van 2 à 3000 man; de generaal Parede had 800 à 1000 man onder zich, maar zag zijn leger merklijk verminderen door de desertie van velen. Arista had aan zijne troepen eene proclamatie uitgevaardigd, wier grootspreekrij den casillaanschen held waardig zouden zijn.

De provincie Yutacan heeft stellig geweigerd, haar contingent voor het mexicaansch leger te leveren. De generaal Herrera is bepaaldelijk tot president van het mexicaansch gemeenebest gekozen. Een nieuw cabinet is aan het roer der zaken gekomen. Zou waf de president als het cabinet, zijn voordien oorlog gestemd.

Men heeft, over de Vereenigde Staten, tijdingen uit Buenos-Ayres tot den 20 juij. Rosas heeft alle voorstellen der engelsche en fransche afgezanten verworpen. De gevolgen der weigering hebben deze huane handelingen ten uitvoer gelegd. De engelsche en fransche zeevloot hebben zich meester gemaakt der schepen van Buenos-Ayres, die Montevideo blokkeerden, en de generaal Oribe is verwittigd geworden, dat indien hij zich niet verrijdende, hij daartoe door geweld zou gedwongen worden. Een fransch fregat heeft zich geplaatst aan de eene zijde van het schiereiland, waarop Montevideo gebouwd is, en een engelsch fregat aan de andere zijde, om aldus de stad te beschermen. Troepen van de beide smaldeelen zijn aan land gezet. Toen deze maatregelen genomen zijn, waren de Montevideers zoodanig uitgeput, dat zij reeds voorstellen tot capitulatie aan Oribe hadden doen geworden.

RUSLAND.

Brieven van de russische grenzen melden dat prins Wronzoff, zeer groote toebereidselen maakt, waarmede men afieldt, dat hij eene nieuwe expeditie tegen de Circassiers bezigt. De uitvoering echter hangt af van de hoogere bevelen, welke de generaal en chef van St. Petersburg wachtende is. Te Tiflis was het gerucht algemeen verspreid, dat de Russen voornemens waren om, in den herfst, een groot deel der prachtige wouden van den Caucasus in brand te steken. De russische officieren beweren echter dat er slechts sprake is, om de forten, op de verdedigingslinie gelegen, op te ruimen. De hospitalen zijn opgevuld met soldaten, die bij de laatste expeditie gewond zijn geworden. Vele zijnen onmiddellijk na hinnen terugkomst overleden; anderen, niet minder in getal, zijn niet meer voor de dienst geschikt, en velen zullen in het vervolg niet meer tegen groote verzuimenissen

bestand zijn. Overigens, door de maatregelen, welke Wronzoff heeft voorgeschreven, worden de zieken bij het leger beter verpleegd en gevoed dan te voren. Men spreekt echter van talrijke desertieën, welke gewis moeten toegeschreven worden aan den zwaren arbeid, waartoe de soldaten, gedurende den ganschen krijgstoet, gedwongen worden.

ZWITSERLAND.

ZURICH 18 september. De heeren H. Mousson, en Dr. Bluntschli hebben, bij circulaire van heden eene algemeene oproeping van protestanten gedaan, om op den 25 dier maand te Zurich bijeen te komen, tengevolge der bijeenkomst der catholijken, welke eenige dagen vroeger te Zug had plaats gehad. De oproepers hopen alsdan verslag te zullen kunnen uitbrengen van hetgeen door de vergadering der catholijken besloten is, en zullen van hunne zijde eenige voorstellen aan de vergadering, ter goedkeuring aanbieden. Zij beroepen zich op den stege toestand, naar bedenkelyk wordende (bestand des lands), om alle hunne vrienden te overreden die vergadering bij te wonen.

DUITSCHLAND.

Uit Leipzig meldt men, dat de overheden al hunne zorg besteden om elke belemmering voor te komen, betrekkelijk de gebeurtenissen, waarvan die stad het toneel is geweest. Terzelfder tijd gaat de politie steeds voort de duitsche schrijvers, geene Saksers zijnde, die er zich gevestigd hadden om van hunnen letterarbeid te leven, en vooral de zulken, die verdacht zijn van met vreemde dagbladen in correspondentie te staan, uit de stad te verwijderen. Het antwoord des Konings op het adres der stedelijke deputatie is aan dezelve medegeedeeld geworden, maar slechts de trouwvrijheid, en een partiuulier brief van den geheimraad van Lezenn, aan den tegenwoordigen voorzitter der deputatie. Deze wijze van mededeeling heeft de leden der deputatie diep getroffen; zij hebben eene geheime bijeenkomst gehouden, waarvan de uitslag niet in het publiek ontdekt is. Het schijnt ook, dat het detachement artillerie, dat slechts voor het oogenblik, ter ondersteuning der bezetting van Leipzig afgezonden was, voortaan voortdurend in de stad zal verblijven; deze maatregel schijnt de onrust der gemoederen nog te vermeerderen.

Naar luid eener correspondentie van de Majoreovers, zou het gerucht loopen, dat man in Pruisen geheime genootschappen ontdekt heeft, welke geen ander doel hadden, dan de algemeene omverwerping van de maatschappelijke orde, in Duitschland, en door het geheele land vertakkingen zoudden hebben. De fransche politie zou hiervan het eerst kennis gedragen hebben en de graaf Duchatel, minister van binnenlandsche zaken, aldaar, zoudden prins von Metternich de bekomen inlichtingen daaromtrent medegeedeeld hebben. Deze tijding verdient echter nadere bevestiging.

Den 16 september is de koninklijke familie van Pruisen op het punt geweest een zwaar verlies te ondergaan. Prins Frederik-Karel, zoon van prins Karel, voer in een klein schuitje, slechts door een enkel matroos en een schippersknecht bemand, de Haval op, ondanks het stormachtige weder; eensklaps doet een golfslag het ligt, voortuigje omslaan. De prins en de matroos, elkanter helpende, redden zich met zwemmen, maar de schippersknecht werd door de golven veralonden.

Een besluit der regering van de kreits van Maagdenburg heeft alle openbare of bijzondere bijeenkomsten van de Vrijvrijden des Lichts verboden. Deze maatregel, die insgelijks voor Koenigsberg en Berlijn genomen is, zal ongetwijfeld weldra over het gansche koninkrijk uitgebrekt worden.

ENGLAND.

LONDEN, 29 september. Heden heeft de verkiezing plaats gehad van den nieuwen lordmaire der city van Londen. Alle kansen schenen op den alderman Th. Wood vereenigd te zijn. Deze alderman en de heer John Johnson waren de twee kandidaten, ter keuze gebragt, maar de alderman, die op hante beurt de leide tuschen de twee candidaten uitbrengen, hebben den heer John Johnson gekozen.

Deze uitkomst is vernomen geworden onder het gebouw en gemotipel der wandelers van den heer Wood, en eenige bejuchingen van de zijde der vrienden van zijnen mededinger.

De gelijktijdige aankomst der brieven uit Amerika, China en Indie heeft dezen ochtend eenige verfraging doen ontstaan in de bestelling der correspondentie uit het buitenland. Het getal der rond te brengen brieven was 260,000.

IRLAND.

Den 25 september heeft te Thurleb, in het graafschap Tipperary, de groote meeting plaats gehad, welke sedert eenige dagen aangekondigd was. Geheel de bevolking van de omstreken dezer stad tot op eenen afstand van 15 en 20 mijlen had zich naar die plechtige bijeenkomst begeven. Bezendingen der stedelijke corporatien van Keikenny, Clonwel, Limerick, Nenagh en andere steden van dit graafschap of der naburige graafschappen, woonden ook dit vaderlandsch feest bij.

Voor de poost, langs welke O'Connell, de stad naar de zee, waaraan de bekende spreuk is: een vroedvrij geluk, is gekomen. Onendige diebaarder is het graf, of de kerker, door den schitterenden naam van O'Connell opgeleuterd, dan de zegetekenen van hen, die langs de puistoppen der vrijheid tot den roem gesteegen zijn.

Een ander opschrift, in prosa, luidde: «Engeland heeft ons onvredig, dweepzucht, hongersnood, armoede gebracht, ons zonder heden dekking gelaten: de werklieden zijn zonder arbeid, er is noch nijverheid, noch handel. Is dat een goed gouvernement? Zou het volk voor zulke waldaden dankbaar moeten zijn? Eischt dat alles de herroeping niet?»

O'Connell is in den namiddag, tegen drie ure aangekomen, voorafgegaan en gevolgd door eene menigte ruiters en ruitingen van allerlei vorm, en in de bewonderingwaardigste orde. Ten vier ure beklom hij de hoogte waarop de meeting gehouden werd. Hij was vergezeld van den heer Maher, vertegenwoordiger van het graafschap Tipperary in het Parlement, en een aantal aanzienlijke leden van het repealgenootschap.

De heer Maher nam, op verzoek van O'Connell, den voorzittersstoel in en sprak de ontelbare vergaderde menigte aan. Daarna werden een aantal besluiten voor de herroeping bij acclamatie genomen. Het was een zonderling tooneel, die twee à drie honderd duizend menschen als een enkel man de hand te zien opheffen, wanneer de redenaar, met eene donderende stem een besluit ter aanneming voordroeg.

Na deze aanneming heeft de heer Patrik Magary, een der rijkte landeigenaren van het graafschap, voorlezing gedaan van een adres der inwoners van het graafschap aan O'Connell. Het adres was gedrukt op wit satijn met groene en gouden versieringen.

Ziehier eenige trekken uit het antwoord van O'Connell:

«Hebt gij meer dan ooit besloten, voor de herroeping te werken? (Ja! ja!) Wilt gij de herroeping handhaven, naar dezelve trachten onder het volgen van mijnen raad? (ja! ja!) Vreedzaam, wettelijk en grondwettig? Wilt gij mij in dat plan behulpzaam zijn, met uitaluiting van elk ander plan? (wij willen het!) Welnu, met uwe medewerking zal ik zegevieren. Nooit zag een grusaard zich zoowel ondersteund. De dappere mannen van Tipperary zullen met mij bij honderden, bij duizenden optrekken...

«Wij zullen eene vreedzame gelegenheid vinden, om de Unie te doen herroepen. Engeland zal ons binnen kort noodig hebben, en dan zal zij ons verkrijgen; ik zal u sap haar verkoopen (eene stem: wij willen niet tot Engeland overgaan). Gij zult gaan, zeg ik u, wanneer gij weten zult voor welken prijs ik u leveren wil. Die prijs is de vrijheid! Engeland geve mij de vrijheid, en ik ben met Engeland tot den dood. Maar eerst moet ik de vrijheid bezitten; in Engeland's woord zou ik geen vertrouwen stellen. — Irland voor de Ieren, zegden mijne leus, en weest verzekerd, dat ik daarvan niet zal afwijken.

Toen O'Connell langs Cashel kwam, werd hij onder anderen aangesproken door een jongeling, uit naam der schoolieren. Het antwoord van den bevrijder was zoo merkwaardig, dat wij het kunnen nalaten, het mede te deelen. «Ik dank u, mijne kinderen, zoo sprak O'Con-

nell, voor uw adres. Ik kan u niet, zoo als daar even aan de werklieden, antwoorden, dat ik van de uwen ben; maar ik heb onder de uwen behoord. Mijne kinderen, men heeft voor u mijne diensten geroemd, wellicht te veel geroemd. Ik wil u een geheim bekend maken. Ik ben van eenen oorsprong, zoo nederig als iemand anders uit mijnen maatschappelijken stand. Zoon van eenen landeigenaar, die zich noch door genot, noch door aristocratische aanmattingen onderscheidde, zonder gunst, zonder andere hulpbron dan de volksmeening. Ik heb mij verheven, ik ben door het volk verheven geworden tot eene stelling, welke zelfs monarchen mij bereiken (toelichting) en die velen zouden willen bereiken, door aanwending hunner magt. Waarom en hoe is het geschied? Alleen door het vermogen der volharding, alleen door den wil om te zegepralen, en door alles te doen, wat mij tot het bereiken van dat doelwit kan brengen.

FRANKRIJK.

PARIS 30 september. Men zegt dat in het ministeraad besloten is, eenen tweeden aanval op Tamatave te wagen, ten einde de koningin van Madagascar te straffen voor de onwettige handelwijze, den Europeërs, en vooral den Franschen, in haar rijk aangedaan.

Zijne Heiligheid, Paus Gregorius XVI heeft voor de slagoffers van den brand van Smyrna, eens gift gezonden van 200,000 turksche piasters (circa / 23,000.)

BELGIE.

In den *Moniteur* komt het volgend koninklijk besluit voor Leopold etc.

Gelezen de rapporten van de procureurs des konings te Bergen (Mons) en Doornik en van den gouverneur der provincie Henegouwen, welke, ten laste van den heer Dumont (Antoine), burgemeester der gemeente Vaulx-lez-Tournay, daadzaken bevestigen, die openlijk wangedrag en verregaande nalatigheid daanstellen.

Op het rapport van onzen Minister van Binnenlandse zaken,

Hebben besloten en besluiten,
Art. 1. De heer Dumont (Antoine) burgemeester van de gemeente Vaulx-lez-Tournay is van zijne bevoegdheid ontslagen.

Art. 2. Onze Minister enz.
Hoe getukktig zijn wij in ons Nederland, een zoo onberispelijk achtbaar burgemeester-corps te bezitten, dat nimmer zulke harde en droevige maatregelen behoeven genomen te worden!

NEDERLAND.

SHERTOGENBOSCH, 1 October.
Gisteren namiddag gaf het Illustre Lieve Vrouwe Broederschap, binnen deze stad geëigeerd in den jare 1318, en waarvan Z. M. de Koning zwanenbroeder is, een diner, ter gelegenheid dat de jonkheer Mr. P. E. de La Cour, lid der ridderschap van Noord-Brabant, oud Landdrost, oud lid der 2de Kamer en oud administrateur van 's rijks schatkist, zijn 50-jarig broederschap beleefde, welk diner door Z. H. Welgeb. werd bijgewoond, en een meer dan gewoon feestelijk aanzien had.

In de voordergaane vergadering van dat gebootschap zijn beroemd,

Roomsch Katholieke Lijn: In plaats van wijlen den heer J. T. Vermeulen, als broeder, Jonkh. Mr. J. B. A. J. M. Verheijen, secretaris dezer stad en lid der commissie van onderwijs in Noord-Brabant. Als kandidaat de heer C. de Loucker, houtvester in het 13de district. Als kandidaat Jhr. Mr. F. van Rijkevorsel van Kessel, fungerend substituit-officier van justitie en de heer Mr. J. H. Kivits, lid der Provinciale Staten van Noord-Brabant.

Geëreformeerde Lijn: Als kandidaat den heer Mr. J. H. Felders, auditeur militair.

Men leest in de *Staats-Courant* van 3 October: **GRAVENHAGE, 2 Oct.** Het volgend berigt is ons uit Delft ter plaatsing toegezonden:

Het berigt, in de *Arnhemse Courant* van woensdag 1 October, opgenomen uit eenen brief te Gravenhage den 28 September na postige gescheven, alsof er den vorigen dag wederom hervolksberovingen te Delft zouden hebben plaats gevonden, is geheel onjuist. De glazen zouden zijn afgevoerd naar. Wij kunnen verzekeren dat de ongelukken, welke maandag den 28 September te Delft geschied, de openbare rust in die stad niet geschoord geworden.

De *Arnhemse Courant*, het bevestiging lezend, mij in het *Arnhemse Handelsblad* van heden, dat

alhier ongeregelheden zouden hebben plaats gehad. Bij eenen grutter is door een ontsnappt persoon een steen door de glazen geworpen in het halle van den nacht van den 28 op den 29 dezer, waarop geene zinnenrottingen noch andere ongeregelheden gevolgd zijn, zoodat het kleinste aantal inwoners ter mede bekend is geworden. Het voorgevallene kwam ons te toevallig voor, om er in onze later uitgegeven bladen eenige melding van te maken, even zoo min als wij zulks doen, wanneer dronke lieden of jongelingen zich dergelijke brutaalheden op andere dagen veroorloven. De Redactie van het *Handelsblad* zal dus wel doen, voortaan minder grif onrust-verspreidende mededeelingen van haren correspondent op te nemen, terwijl de dagbladen zich, in den tegewoordigen kommervollen tijd, vooral zorgvuldig daarvan behooren te onthouden, en door de wezenlijkheid niet voor het publiek te verbloemen, zoo wel de regering als het volk moeten trachten te bevaren voor eene bedreiglijke gerustheid, waaraan (zeer betreurenswaardig) de regering, meer nog dan een deel van de nade overgegeven schijnt te zijn.

Z. M. de Koning werd gisteren op Hoogad. reis naar Soestdijk alhier verwacht, doch in Z. M. komst vond men zich te leur gesteld; zijnde die reis uitgesteld, waarvan met eene estafette berigt is ontvangen.

De Koning passeerde hier heden naar Soestdijk, en wij hebben reden om te vooronderstellen dat Z. M. ook voornemens is andere provincien te bezoeken.

Het is verblijdend te vernemen, dat, nauiens den heer burgemeester dezer stad, aan de woningen van minvermogende ingezetenen tot vertrouwen vermaantende briefjes zijn rondgebracht; waarbij, namens het stedelijk bestuur, toezegging geschiedt, dat in de aanstaande behoefte aan levensmiddelen door hetzelfde zal worden voorzien. Dit voorbeeld verdient navolging. (*Utr. Avondbl.*)

Strafzaken, behandeld voor het Kantongerecht te 's Bosch,

den 1 October 1845.

Ad. W. ten J. G., wegens het veilhouden van versche riviervisch op de groote markt alhier, ieder in eene geldboete van f. 3,00, bij onvermogen te vervangen door een dag gevangenisstraf.

G. W. H., vuilnis op de publieke straat te hebben geworpen, in eene geldboete van f. 2,50, bij onvermogen te vervangen door een dag gevangenisstraf.

P. T., rijdende met kar en paard op den klinkerweg tusschen Deesteren en Vijlmer, het mier vrijgeven van den halven weg aan een opvolgend paard en rijtuig, in eene geldboete van f. 5,00, en twee dagen gevangenisstraf.

G. S. en Th. v. B., het los en zonder geleide laten staan op den publieken weg, van hunne paarden gespannen met karren, de eerste in eene geldboete van f. 3,00, de tweede in eene gelijke boete en eene gevangenisstraf voor een dag.

Advertentien

Men verlangt zo spoedig mogelijk eene **Jufvrouw** om in een **MODE-MAGAZIN** als bekwaame eerste Winkster te werken, zamen te zijn, zamen te zijn, zamen te zijn. Men adresseer zich met **Panot-Brieven**, onder de Leslars, of bij den Boekhandelaar **J. R. THIEME**, ten Hage, met de naam van de adverteerder.

VERLOREN

Een Witte Poedelhond.

Die denzelfden terugbezorgt aan het Bureau van den Courant of aan den uitgever, zal des verkiezende eene **GOEDE BELOONING** genieten.

Bij **WARTENBERG**, Gebroeders, Kollektanten van de **Staten**, bekendt **Heer J. van Godefron van LORIN** der **100e LIGTING** tegenwoordig te **EERSHOUTREKING** heugt op **Woensdag den 20sten October** volgend in het midden van de

STOOMBOOT-DIENST
RUSSENBLOED
HEUSDEN EN ROTTERDAM
Vice-Versa.
Met 1° October van Rotterdam dagelijks (des Zondags uitgezonderd) des namiddags ten **een ure**.

In verband met deze Dienst zal er te beginnen op **Maandag den 22 September** van Heusden om middelen van aankomst der **DOOTVAARD** Rotterdam, eene **DILIGENTE** vertrekkende naar **'s Bosch**; om van 's Bosch des Maandags morgens ten half vier ure, en des Dingsdags, Woensdags, Donderdags, Vrijdags en Zaturdags 's morgens ten vijf ure weg te tijden en **10 Heusden** voor het vertrek der **STOOMBOOT** naar Rotterdam te arriveren. Langs deze weg wordt voer het reizende Publiek tevens de gelegenheid daargesteld om des morgens van 's Bosch vertrekkende, te **Utrinchem** te arriveren voor het vertrek der **DILIGENTE-ONDERNEMING** van **Utrecht en Amsterdam** ten **10 ure** naar **Utrecht en Amsterdam**. Nadere informatie zijn te bekomen bij den Heer **W. BEGGERS** in **HET PARLEMENT** op de Pensmarkt te 's Bosch.

BOEKVERKOOPING

Op Dingsdag den 7den October en volgende dagen zal de Boekhandelaar **J. W. TEN HAGEN**, te 's Hage, ten overstaan van den Notaris **M. J. A. Z. BERG**, verkopen:

EENE PRAAJE VERZAMELING

BOEKEN, bestaande in verschillende vakken van **WETENSCHAP**, en inzonderheid met betrekking tot de **GODGELEERDE** en **KEKKELIJKE GESCHIEDNIS**; nagelaten door wijlen den Hoog Eerw. Heer **G. VERMEULEN**, Oud-Aarts-priester van **Utrecht**, en Pastoor te **Amerfoort**, en van **Z. Exc. Baron DE PELICHY DE LICHTERVELDE**, Minister voor de Zaken van **R. K. Eredienst**, enz. enz. De Catalogus is op **staans** aan te zien gratis te bekomen.

Bij **A. VOS** Boekhandelaar te **Helmond** zal eerstsdags te verkopen zijn de **NIEUWE THEOLOGIE** van **L. G. U. R. L. O.** Vol. in 12 deelen. Te koop te Helmond, te zelfden prijs als bij den drukker van dat werk, den Heer **HANICO**, te **Helmond**.

Grainmarkt

Woensdag 1 October, Heden was het met **ROEGE** en **BOEKWEIT** williger. Er is besteed voor:
ROEGE f. 8,00 8,35 8,50. **BOEKWEIT** f. 7,10 7,50 8,00
Donderdag 12 October, Heden was de aanvraag niet groot en het aanjande werd tot onderstaande prijzen vlog weggekocht. Er is besteed voor:
ROEGE f. 8,00 8,25 8,50. **BOEKWEIT** f. 7,00 7,50 8,00
GARST niet aan.
HAYER ligt wigige f. 3,00 3,35.

De middelprijs van de Rogge naar de markt van 's Hertogenbosch is geweest f. 8,12, het naad de zetting van het Roggebroude is 36 epstale adre Ned. ponden

Het Ned. pond Boter f. 0,78 in f. 0,82.

AMSTERDAM den 1 October, Heden was de aanvraag niet groot en het aanjande werd tot onderstaande prijzen vlog weggekocht. Er is besteed voor:
ROEGE f. 8,00 8,25 8,50. **BOEKWEIT** f. 7,00 7,50 8,00
GARST niet aan.
HAYER ligt wigige f. 3,00 3,35.

Beurs van Amsterdam.

Donderdag 2 October, ten vier ure, Heden was de aanvraag niet groot en het aanjande werd tot onderstaande prijzen vlog weggekocht. Er is besteed voor:
ROEGE f. 8,00 8,25 8,50. **BOEKWEIT** f. 7,00 7,50 8,00
GARST niet aan.
HAYER ligt wigige f. 3,00 3,35.